

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

69. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ DNE 23. BŘEZNA 2007

Stanovisko Výboru regionů – Pákový efekt evropské politiky soudržnosti

(2007/C 156/01)

VÝBOR REGIONŮ

- V současné době prochází Evropská unie obdobím intenzivní společensko-hospodářské proměny a technologického rozvoje, jež jsou hlavního cíle podstatou lisabonské agendy z roku 2000: udržet a zlepšit evropský model, schopný sloučit prosperitu a solidaritu. V tomto smyslu je třeba říci, že to bude možné, pouze pokud bude zachován silný politický rámec, který poskytne zúčastněným nástroje nezbytné jednak k tomu, aby využili nových příležitostí, jednak k tomu, aby se mohli vyrovnat s jejich dopady. Regiony a obce Unie se řadí mezi ty, kdo jsou uvedeným výzvám nejvíce vystaveni, avšak mají rovněž důležitou schopnost převádět strategické směry do konkrétních činností a podněcovat k činnosti sociální a hospodářské partnery z celé Evropy.
- Obnovená strategie Evropské unie pro růst a zaměstnanost může proto být úspěšná, pouze pokud dokáže aktivovat své zdroje na celém území Unie. Avšak národní rozpočty i rozpočet EU se nacházejí pod tlakem. Proto se EU musí snažit účinněji znásobit disponibilní finanční prostředky. Výbor regionů je toho názoru, že politika soudržnosti představuje díky svému strategickému zaměření a díky svým výkonným mechanismům prostředí, jež může Unie využívat jakožto multiplikační faktor k plnění svých cílů.
- VR je toho názoru, že pákový efekt politiky soudržnosti EU lze značně posílit během programového období 2007–2013. Zásady politiky soudržnosti, nyní již dobře prověřené a konsolidované, byly doplněny řadou opatření, jako jsou přijetí strategičtějšího směřování politiky soudržnosti, přidělování a větší koncentrace prostředků na prioritní oblasti, lepší právní rámec pro přijímání inovačních finančních nástrojů, odpovídající důraz na programy rozvoje měst a konečně zlepšení územní spolupráce.

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 24. března 2006 konzultovat toto téma s Výborem regionů podle čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na dopis Evropského parlamentu ze dne 20. července 2006, kterým žádá Výbor regionů o konzultaci na téma Dopad a důsledky regionální politiky pro politiku soudržnosti Evropské unie;

s ohledem na rozhodnutí svého předsedy ze dne 1. června 2006 pověřit Komisi pro politiku územní soudržnosti vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu „Budování naší společné budoucnosti: Politické úkoly a rozpočtové prostředky rozšířené Unie v letech 2007-2013“ KOM (2004) 101 v konečném znění, (CdR 162/2004 fin) ⁽¹⁾;

s ohledem na své stanovisko ke Třetí zprávě o hospodářské a sociální soudržnosti (CdR 120/2004 fin) ⁽²⁾;

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise „Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007-2013“, KOM(2005) 299 v konečném znění (CdR 140/2005 fin);

s ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 118/2006 rev. 2) schválený dne 11. prosince 2006 Komisí pro politiku územní soudržnosti (zpravodaj: pan Manuel CHAVES GONZÁLEZ (ELS/ES), předseda andaluské vlády);

přijal toto stanovisko na 69. plenárním zasedání, které se konalo dne 23. března 2007.

1. Sociálně hospodářské a politické souvislosti stanoviska

1.1 Dne 24. března 2006 Evropská komise požádala prostřednictvím dopisu komisařky Wallströmové Výbor regionů, aby vypracoval předběžné stanovisko k „pákovému efektu politiky soudržnosti v rámci strukturálních fondů“. Komise je toho názoru, že stanovisko Výboru bude významným příspěvkem čtvrté zprávy o soudržnosti, jejíž přijetí se chystá na jaro roku 2007.

1.2 Výbor regionů dále 20. července obdržel dopis od předsedy Evropského parlamentu pana Borrella, který žádá VR o vypracování stanoviska ke zprávě poslankyně EP Francisky Pleguezuelos Aguilarové (ES/SES), členky výboru REGI Evropského parlamentu, o dopadech strukturální politiky na soudržnost EU. Komise COTER rozhodla, že toto předběžné stanovisko bude současně odpovědí na žádost Parlamentu.

1.3 Toto stanovisko je snahou o přispění do diskuse týkající se budoucnosti politiky soudržnosti v rozšířené Evropě a jejího místa v rozpočtu Unie. Podle názoru Výboru různé návrhy v minulosti zpochybnily účinnost politiky soudržnosti v Evropské unii, politiky, jež z důvodu rozšíření potřebuje při současném rozmachu globalizace reformovat. Naše obava se týká toho, že součástí těchto návrhů je nepřiměřené hodnocení účinků politiky soudržnosti.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 164, 5.7.2005, s. 4.

⁽²⁾ Úř. věst. C 318, 22.12.2004, s. 1.

1.4 V současné době prochází Evropská unie obdobím intenzivní společensko-hospodářské proměny a technologického rozvoje, jež podstatou lisabonské agendy, ambiciózní výzvy z roku 2000: udržet a zlepšit evropský model, schopný sloučit prosperitu a solidaritu. V tomto smyslu je třeba říci, že to bude možné, pouze pokud bude zachován silný politický rámec schopný poskytnout zúčastněným nástroje nezbytné jednak k tomu, aby využili nabízených příležitostí, jednak k tomu, aby se mohli vyrovnat s jejich dopady.

1.5 Regiony a obce Unie se řadí mezi ty, kdo jsou uvedeným výzvám nejvíce vystaveni, avšak mají rovněž důležitou schopnost převádět strategické směry do konkrétních činností a burcovat sociální a hospodářské partnery z různých území.

1.6 Obnovená strategie Evropské unie pro růst a zaměstnanost může být úspěšná, pouze pokud dokáže aktivovat své zdroje na celém území Unie. Avšak národní rozpočty i rozpočet EU se nacházejí pod tlakem. Proto se EU musí snažit účinněji znásobit disponibilní finanční prostředky. Výbor regionů je toho názoru, že politika soudržnosti představuje díky svému strategickému zaměření a díky svým výkonným mechanismům prostředí, jež může Unie využívat jakožto multiplikační faktor k plnění svých cílů.

1.7 Toto stanovisko se pokusí vnést do diskuse řadu prvků, neboť vezme široce do úvahy pákový efekt, jenž zohledňuje řadu dopadů, které vyvolává politika soudržnosti na území Unie. Metodologická příloha obsahuje údaje nezbytné pro seznámení se s vědeckou metodologií a dynamikou práce, jež Výbor použil při přípravě tohoto stanoviska ⁽³⁾.

2. Přiblížení rozměru pákového efektu

V tomto stanovisku Výbor regionů navrhuje přijmout rozsáhlou koncepci pákového efektu, jež by zohlednila řadu činitelů důležitých pro hodnocení dopadu strukturálních fondů. Stanovisko se tedy bude souhrnně zabývat pákovým efektem fondů Společenství v následujících oblastech:

- finanční otázky,
- politické a strategické aspekty tematického zaměření,
- posílení institucionálních kapacit,
- zvýšení soudržnosti v Evropě.

2.1 Finanční aspekty pákového efektu

2.1.1 Politika soudržnosti nabízí na evropské úrovni důležitou přidanou hodnotu, neboť výdaje Společenství umožňují dosáhnout lepších výsledků a mobilizačního efektu než na úrovni národní či regionální. V souladu s odhady Evropské komise ⁽⁴⁾ samé, každé euro vydané v EU na politiku soudržnosti v regionech vyhovujících kritériím Cíle 1 s sebou nese dodatečné náklady v průměrné výši 0,9 eura. Ve skupině regionů vyhovujících kritériím Cíle 2 je výše průměrných dodatečných nákladů až 3 eura na každé investované euro.

2.1.2 Tento násobný účinek je především výsledkem tematického a geografického soustředění strukturálních fondů. Soustředění fondů, jež provádí rozumný balíček nástrojů, zvyšuje možnosti pro dosažení nezbytného minimálního objemu, čímž se vytvářejí podmínky, které stimulují další rozvoj investic. V tomto směru lze posílit schopnost, jak přilákat investice, prostřednictvím zeměpisného a tematického soustředění, neboť to umožňuje provádět investice za nižších nákladů.

2.1.3 Pákový efekt je dále výsledkem schopnosti využít pestré palety finančních nástrojů, i když členské státy a regiony mnohokrát nedokážou náležitě využít všech možných nástrojů politiky soudržnosti. Například celkovou dotaci jsme v naší studii označili za flexibilní nástroj, který dokáže vyvolat i posílit finanční pákový efekt mnoha projektů a programů.

⁽³⁾ http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cdr\coter-iv\dossiers\coter-iv-003\cdr118-2006_fin_ac.doc&language=CS

⁽⁴⁾ Sdělení Evropské komise „Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007–2013“ KOM(2005) 299, Brusel, 5. července 2005.

2.1.4 Mezi další velmi zajímavé nástroje, jež by mohly posílit pákový efekt, patří nástroje, které jsou výsledkem zapojení strukturálních fondů do nástrojů finančního inženýrství určených podnikům, zvláště malým a středním, jako jsou například fondy rizikového kapitálu, záruční fondy, úvěrové fondy a fondy městského rozvoje. V mnoha oblastech způsobilých k financování za pomoci strukturálních fondů již bylo shromážděno mnoho zkušeností, především v oblasti financování za použití rizikového kapitálu. Totéž lze tvrdit i o zřízení revolvingových fondů, které mohou přispět k regionálnímu vývoji i nad rámec finančního období. V této souvislosti je třeba přivítat iniciativy Jeremie, Jaspers a Jessica, které jsou podporovány mimo jiné Evropskou investiční bankou a Evropským investičním fondem, jež mohou být velmi důležitými činiteli při zavádění tohoto typu činností.

2.1.5 Tento druh nástrojů může také současně posílit možnosti veřejných orgánů spolupracovat s mezinárodními finančními institucemi i soukromou bankou, které se mohou stát zdroji pro financování dalších rozvojových projektů. Dalšími dodatečnými výhodami využívání těchto nástrojů mohou být větší flexibilita, kterou mohou vnést do řízení strukturálních fondů, a zvýšení solventnosti vůči vnějším subjektům, jež mohou nabídnout jak EIB, tak EIF.

2.1.6 Pákový efekt lze též zvýšit zlepšením řady činitelů, jež souvisejí s posílením partnerství veřejného a soukromého sektoru. V tomto smyslu představuje schopnost určit překážky, jež odrazují soukromé investory, vytvoření a podpora skupin pro plánování a způsobů spolupráce se soukromým sektorem nezbytné prvky pro vyvolání soukromých investic v relativně krátkém časovém období.

2.1.7 Politika soudržnosti díky stabilitě financování a víceletému plánování dále umožňuje solidní možnost k navazování vztahů se soukromým sektorem, jenž může v časově delším období přinést výraznější investice. Tento charakteristický rys politiky soudržnosti dodá jistě v porovnání s národními politikami stejného druhu novou a dodatečnou přidanou hodnotu, jakou nelze opomíjet.

2.1.8 Tento údaj je třeba dát do souvislosti s tím, že v některých členských státech, a to zvláště v 10 nových zemích, by výrazný nárůst veřejných investic mohl v krátkodobé a střednědobé časové lhůtě ohrozit dodržení kritéria zadluženosti a pravidel Paktu o stabilitě a růstu. Častější využívání partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP – z angl. public-private partnership) by mohlo představovat vhodnější alternativní řešení než přímý nárůst veřejných investic.

2.2 Strategické zaměření politiky

2.2.1 Veřejné investice musí být pečlivě definovány a vhodně naplánovány na všech úrovních. Proto je třeba zdůraznit, že politika soudržnosti hraje klíčovou roli při organizování regionálních a národních priorit za účelem vytvoření součinnosti na evropské úrovni. Tuto evropskou investiční strategii musí provázet odpovídající národní a regionální politiky vhodné k podpoře vysoce kvalitních veřejných investic v oblastech spjatých především s Lisabonskou strategií a s provázaností Lisabonské strategie s Göteborgskou strategií.

2.2.2 Tyto investice se týkají školství, poznávání, inovací a výzkumu, ochrany životního prostředí, sociálních služeb, celoživotního vzdělávání a vytváření evropských struktur. Tyto investice jsou nejen odpovědí na poptávku, ale mají dlouhodobé strukturální účinky na ekonomiku, posilují hospodářský růst a konkurenceschopnost regionů. V tomto smyslu je tedy pákový efekt, vyvolaný politikou soudržnosti, způsoben řadou faktorů.

2.2.3 Na prvním místě zaváděním nových myšlenek a přednostních cílů do politik členských států a regionů, jež jsou zaměřeny na posílení úlohy inovace pro hospodářský rozvoj. Provedené rozborů studijních případů naznačují možný závěr, že politika soudržnosti posílila zaměření národních politických priorit na oblasti důležité pro hospodářský růst, jako jsou inovace, výzkum a aktivní politika zaměstnanosti podporující sociální začlenění.

2.2.4 K tomuto směřování došlo zejména díky možnosti uskutečnit za pomoci fondů pilotní projekty s novým přístupem a s novými nástroji, jako jsou politika průmyslových uskupení podporujících inovaci („clusters“) či stanovení takových přístupů, jež vyžadují větší podíl účasti. Přispělo to k většímu uvědomění si důležitosti, jakou má pojem inovace, a rozšíření jeho pole dopadu, a to tak, že do strategií regionálního rozvoje byly lépe zapracovány organizační a finanční otázky či otázky řízení a vzdělávání nebo otázka podpory inovací.

2.2.5 Dále politika soudržnosti způsobila, že v souvislosti s národními či regionálními politikami bylo třeba zohlednit politické oblasti, na něž se předtím nehledělo. Mnohé pilotní návrhy, jako RIS (regionální inovační strategie) a inovativní opatření, jež jsou součástí FEDER, se postupem času staly na národní a regionální úrovni nezbytnými politikami. Celkově lze dále tvrdit, že pružněji vymezené přednostní oblasti a cíle více zaměřené na trh představují společný jmenovatel nových směrů, jež zavedla politika soudržnosti.

2.2.6 Integrované strategie rozvoje, které jsou vlastní politikou soudržnosti navržené společně na národní a regionální úrovni, dále podpořily přijetí strategičtějších zaměření v oblasti hospodářského rozvoje a zaměstnanosti, neboť umožnily uskutečnit významné návrhy. Mnohé oblasti, jako jsou technologie, inovace, vzdělávání lidského kapitálu, rovnost příležitostí či životní prostředí, byly označeny za důležité prvky pro růst a byly zahrnuty do dotyčných politik se souhrnnějším zaměřením.

2.3 Posílení institucionálních kapacit

2.3.1 Další důležitou stránkou pákového efektu při využívání strukturálních fondů je jejich vliv na fungování veřejných správ vedoucí k modernizaci, zlepšení řízení a harmonizaci postupů na evropské úrovni. Politika soudržnosti podpořila zavedení politik Společenství, zejména politik na ochranu životního prostředí a rovných příležitostí a politiky hospodářské a sociální restrukturalizace, na základě priorit stanovených ve strategiích z Lisabonu a z Göteborgu.

2.3.2 Z tohoto ohledu je třeba zdůraznit spuštění národních plánů reforem jakožto hlavních prvků, které umožní dosáhnout cílů obnovené Lisabonské strategie, a jejich potřebnou koordinaci se strategickými národními referenčními rámci pro období let 2007–2013.

2.3.3 Taktéž je třeba zmínit podporu partnerství, zlepšení institucionálních kapacit při přípravě a zavádění veřejných politik, výraznější používání hodnocení, transparentnost a výměnu osvědčených postupů; to vše jsou součástí zavedeného systému politiky soudržnosti, který vznikl v rámci Evropské unie a přispěl ke zlepšení řízení na všech úrovních, a proto mnoho z těchto technik od té doby používá mnoho správ v dalších odvětvích. Rovněž vznik nových struktur, jako je Agentura pro regionální rozvoj, hrál klíčovou roli pro posílení rozvoje moha regionů Unie.

2.3.4 I politika soudržnosti přispěla k tomu, že došlo k výraznému kroku vpřed při přípravě plánů a programů, které spadají do této oblasti. Stále více prostoru se věnuje pečlivému rozboru a vyhodnocování, cíle se stanovují přesněji a na základě referenčních bodů se zlepšuje dohled nad plány a programy a jejich hodnocení. Navrhování dlouhodobých veřejných investičních strategií se postupně stalo obvyklou součástí stávajícího způsobu plánování.

2.3.5 To vše se rovněž promítlo do vyšší schopnosti členských států přijímat a účinně zavádět legislativu Společenství v mnoha oblastech, jako například v oblasti životního prostředí. Politika soudržnosti podpořila zejména výrazné změny v legislativě týkající se zadávání veřejných zakázek členskými státy, neboť umožnila přístup k těmto zakázkám a otevření veřejných trhů všem podnikům Evropské unie, čímž došlo k posílení jednotného trhu. V tomto případě jde o velmi důležitou otázku, o níž je třeba uvažovat v souvislosti s nedávnými rozšířeními Evropské unie.

2.3.6 Taktéž je možné tvrdit, že politika soudržnosti podpořila a posílila úlohu regionů v procesu přijímání rozhodnutí během přípravy a zavádění regionálních politik Společenství. Vytvoření dostatečného objemu lidského kapitálu pro náležitou správu fondů umožnilo větší autonomii místních a regionálních celků a skutečné posílení regionalizace a autonomii místních celků v Evropské unii.

2.4 Soudržné budování Evropy

2.4.1 Politika soudržnosti vyvinula prostřednictvím řady prvků pákový efekt rovněž směrem k soudržnější Evropě.

2.4.2 Zásada partnerství a jednání zodpovědných činitelů podpořily především spolupráci mezi veřejnými institucemi a různými sociálními skupinami, což mělo klíčovou roli při hledání řešení pro různé problémy.

2.4.3 Politika soudržnosti umožnila nalézt řešení o mnoha rozměrech k velmi složitým a rozmanitým problémům. Ve skutečnosti jsou potíže, jakými trpí nejrůznější oblasti Unie, rozmanité a kontexty či souvislosti velmi odlišné. Přesto politika soudržnosti umožnila tuto rozmanitost situací zohlednit, zejména pokud se týká okrajových a zaostalejších regionů Unie, jako i nejbližších regionů. Toto hledisko usilující o soudržnost mělo rovněž značný vliv na další politiky vypracované členskými státy.

2.4.4 Politika soudržnosti umožnila vytvořit vhodný terén pro spolupráci mezi regiony a místními celky Unie, v zásadě prostřednictvím iniciativy INTERREG, neboť umožnila překonat přetrvávající konflikty či několikagenerační přerušení vazeb mezi dvěma stranami hranice. Navíc se díky podpoře meziregionální spolupráce dále posílila spolupráce obcí a regionů bez společné hranice a dnes znatelně přispívá k rozvoji nových regionálních strategií.

2.4.5 V dosavadních obdobích strukturálních fondů úzké spojení mezi EFRR a EZOF vedlo k významným pákovým efektům z hlediska uceleného rozvoje venkova. V souvislosti s žádoucí územní soudržností je třeba, aby spojení mezi EFRR a EZFRV pokračovalo alespoň na koordinační a kooperativní úrovni.

2.4.6 V tomto směru byly zvláště výrazné účinky programů URBAN, které měly vliv jak z hlediska fyzické obnovy, tak z hlediska sociálního začlenění. Programy měly dvojitý účinek: na jedné straně to bylo seznámení občanů s přidanou hodnotou evropské politiky, na straně druhé efektivita, kterou zaručila koncentrace opatření.

2.4.7 Politika soudržnosti měla taktéž nezbytný násobný účinek pro viditelnost projektu evropské integrace. Tento účinek byl výraznější, pokud politika soudržnosti umožnila zlepšit veřejné služby a vedla ke zvýšení kvality života občanů.

3. Závěry

Ve světle rozebíraných bodů Výbor regionů zdůrazňuje:

3.1 Evropská politika soudržnosti dokázala prostřednictvím svých charakteristických rysů (partnerství, adicionalita, strategické a finanční víceleté plánování), že má nejrůznější dopady a vede k výrazným pákovým efektům.

3.2 Evropská politika soudržnosti má pákový efekt na mobilizaci a vytváření zdrojů a partnerství jak veřejné, tak soukromé povahy. Je katalyzátorem jak veřejného, tak soukromého financování v mnoha oblastech díky stabilitě svého mechanismu víceletého financování a své schopnosti zajistit nezbytný minimální objem investic.

3.3 Bylo konstatováno, že k pákovému efektu stejně jako k dalším dopadům politiky soudržnosti dochází ve všech typech regionů a v rámci pestré palety programů a projektů nezávisle na výši uvolněné částky.

3.4 Rovněž je třeba poznamenat, že se musí zjednodušit správa fondů, aby se co nejvíce zvýšil pákový efekt, jakého mohou partnerství dosáhnout. Navíc zachování příliš malých a roztržštěných oblastí oprávněných k čerpání podpory může působit potíže při vytváření partnerství v některých regionech, což má za následek výrazný dopad na volbu a závazek účastníků partnerství. Tento problém však bude vyřešen v programovacím období 2007-2013 díky tomu, že nová nařízení měla za cíl překonat dělení Cíle 2 do pásem.

3.5 Evropská politika soudržnosti je klíčovým faktorem pro strategické směřování veřejných politik. Počítá se schopností a potenciálem podporovat inovující zaměření v různých oblastech a směřovat řadu důležitých veřejných politik na národní, regionální a místní úrovni. Politika soudržnosti je vlastně účinným převodovým mechanismem mezi cíli EU jako Lisabonská strategie a jejich skutečným naplněním a uskutečněním klíčovými činiteli v různých oblastech Unie.

3.6 Evropská politika soudržnosti taktéž vyvíjí pákový efekt na získávání zdrojů, jež rozhodným způsobem podporují činnosti odvozené z cílů Lisabonské strategie zaměřených na výzkum, vývoj a inovace jakožto rozhodující střednědobé i dlouhodobé faktory růstu.

3.7 Mohli jsme si všimnout, že velmi důležitým faktorem při úspěchu mnoha inovačních programů a projektů zavedených politikou soudržnosti je to, že na vysoké politické a správní úrovni se dostává podpory „novým konceptům a novým zaměřením“. Taktéž je důležitá koherence strategií a spolupráce mezi administrativami. Uvedené skutečnosti podpořily pákový efekt strukturálních fondů.

3.8 Politika soudržnosti má výrazný účinek na budování institucionálních kapacit. Na celém území Unie podpořila prostřednictvím zásady partnerství nový model spolupráce při řízení, který strategicky zapojil různé správní úrovně a občanskou společnost, čímž umožnila nárůst sociálního a ekonomického kapitálu v regionech a na místní úrovni. To by mohl být rozhodující faktor pro další rozvoj v nových členských státech.

3.9 K tomu, aby byl dlouhodobě posílen pákový efekt strukturálních fondů na nejvyšší míru, je důležité mít na paměti obecné souvislosti a kulturní identitu regionů. Proto musí také vždy existovat vyvážený vztah mezi normami v rámci EU a těžištěm regionálních zájmů. Mají-li mít změny, kterých lze strukturálními fondy dosáhnout, trvalý charakter, je nutno zohlednit změny v kultuře a mentalitě společnosti a podporovat inovace, vzdělávání, podnikatelského ducha a tvořivost.

3.10 Politika soudržnosti má pákový efekt, jenž je pro soudržnější integraci Unie klíčový. Má potenciál potřebný k integraci různých druhů území na celém kontinentu, umožňuje všem sociálním a hospodářským činitelům aktivní účast, je viditelná a evropská občané ji vnímají jako integrační prvek díky jejímu konkrétnímu příspěvku ke zlepšení kvality života.

3.11 Politika soudržnosti přispívá k posílení pákového efektu, který se vyznačuje udržitelným růstem ohleduplným jak ke kvalitě života a ochraně přírodních zdrojů, tak k životnímu prostředí, přičemž zabráňuje tomu, aby ignorování životního prostředí brzdilo růst.

3.12 Tím, že politika soudržnosti pokrývá veškeré území EU, poskytuje patřičný rámec na úrovni celého kontinentu, potřebný pro vyvážený hospodářský a sociální rozvoj. Zohledňuje faktory důležité jednak pro sblížení, jednak pro konkurenceschopnost, vytváří nezbytné podmínky pro sbírání zkušeností a výměnu osvědčených postupů. Navíc zabezpečuje integrovaný rámec, který upevňuje učení se navzájem, což umožňuje financovat úspěšné iniciativy a s těmi i nadále pokračovat prostřednictvím konkrétních způsobů jejich realizace.

3.13 VR je toho názoru, že pákový efekt politiky soudržnosti lze posílit během plánovacího období na léta 2007–2013. Zásady politiky soudržnosti, nyní již dobře prověřené a konsolidované, byly doplněny řadou opatření, jako jsou: přijetí strategičtějšího směřování politiky soudržnosti, přidělování a větší soustředěnost prostředků na přednostní oblasti, lepší právní rámec pro přijímání sofistikovaných a inovačních finančních nástrojů, odpovídající důraz na programy rozvoje měst a konečné zlepšení územní spolupráce. Tyto změny potvrdily, že v případě změny politických cílů Unie může hrát politika soudržnosti hlavní úlohu a konkrétně podpořit hospodářskou a sociální proměnu na všech územích Unie.

3.14 Ukázalo se, že vypracování a výběr projektů je klíčovým činitelem úspěchu: druh používaných nástrojů je třeba volit pozorně, aby obsahoval prvky, které se nejvíce hodí pro regionální kontext a plnění cíle.

4. Doporučení

Výbor regionů

4.1 doporučuje Evropské komisi zahrnout celkový koncept pákového efektu do svého budoucího hodnocení stavu soudržnosti Evropské unie a pokroku při jejím uskutečňování;

4.2 doporučuje Komisi, Parlamentu a Radě, aby uvažovaly o pákovém efektu jako o vhodném rámci pro hodnocení politik Společenství, především vzhledem k revizi rozpočtu Společenství v polovině období;

4.3 doporučuje Komisi, aby se snažila zvýšit povědomí o prospěchu, síle a celkovém obrazu politiky soudržnosti ve všech členských státech a především v místních a regionálních orgánech;

4.4 doporučuje Evropské komisi, aby se prostřednictvím strukturálních fondů snažila nadále podporovat finanční nástroje (Jeremie, Jessica atd.) a především ty, které v regionech vytvářejí možnosti na poli právních norem pro hospodářskou soutěž nutné pro rozvoj fondů rizikového kapitálu a záručních programů;

4.5 doporučuje Evropské komisi a členským státům, aby zjednodušily administrativní postupy a nastolily právní, správní a finanční rámec, který by usnadnil inovace, a aby posílily vhodné způsoby financování inovujících podniků (rizikový kapitál, „business angels“, mikroúvěry, atd.);

4.6 doporučuje Evropské komisi a členským státům, aby vyhodnotily, jakého pokroku dosáhly ve zjednodušování a decentralizaci při správě strukturálních fondů pro období let 2007–2013. Doporučuje věnovat zvláštní pozornost poměru, v jakém je administrativní zátěž vzhledem k druhu a rozsahu zásahu, a také následkům administrativní zátěže pro místní a regionální orgány;

4.7 doporučuje členským státům, aby posílily partnerství ve všech fázích řízení a správy strukturálních fondů a zavedly do praxe účinná opatření, jimiž lze zapojit místní a regionální samosprávy a občanskou společnost do celého průběhu tohoto procesu, a doporučuje vytvoření hlubšího partnerství s městy, vzhledem k jejich potenciální hnací síle růstu a zaměstnanosti;

4.8 doporučuje Komisi, Parlamentu, členským státům a EIB, aby jasně určily překážky, jež stojí v cestě partnerstvím veřejného a soukromého sektoru, pokud jde o řízení projektů, které jsou financovány ze strukturálních fondů. V tomto směru by výrazně pomohlo, kdyby byly na úrovni EU jasně vymezeny koncepty, jež jsou pro dohody a partnerství veřejného a soukromého sektoru zásadní, a kdyby byl zjednodušen systém státních příspěvků. Taktéž je nezbytné více seznamovat regionální a místní celky Unie s možnostmi a potížemi partnerství veřejného a soukromého sektoru;

4.9 doporučuje Evropské komisi a členským státům, aby zachovaly experimentální a průkopnický rys, jaký mají v mnoha případech strukturální fondy. V tomto směru doporučuje členským státům, aby použily plánované rezervy a další nástroje k odměňování a šíření nejúspěšnějších strategií a aby konsolidovaly výsledky územní spolupráce;

4.10 vybízí Evropskou komisi, aby vzala na vědomí úzkou souvislost mezi zásahy strukturálních fondů a programy pro rozvoj venkova a aby na všech úrovních – i přes nutnost jasných rozhraní pro zúčtování – umožnila a podpořila optimální obsahové sladění a koordinaci;

4.11 doporučuje, aby se při používání strukturálních fondů věnovala zvláštní pozornost cílům Kjótského protokolu a na udržitelný růst s ohledem na životní prostředí;

4.12 doporučuje členským státům a Komisi podporovat pákový efekt jednak při plánování strukturálních fondů, aby povzbudily vytváření, podporování a financování projektů s výrazným pákovým efektem, jednak při sestavování zpráv a hodnocení;

4.13 zdůrazňuje nutnost zohledňovat regionální zvláštnosti na všech úrovních i v budoucí politice soudržnosti, neboť „síla v rozmanitosti“ je významným faktorem úspěchu pákového efektu politiky soudržnosti;

4.14 k tomu, aby se naplno využilo pákového efektu strukturálních fondů, doporučuje regionům a členským státům co nejvíce dbát na náležitou koherenci mezi regionálními strategiemi, národními plány reforem, národních referenčních strate-

gických rámců a akčních plánů, jež konkretizují evropskou politiku soudržnosti;

4.15 doporučuje zabývat se prospěchem plynoucím z pákového efektu a zvyšovat povědomí veřejnosti o jeho případném prospěchu prostřednictvím jednak odborných, jednak veřejných široce pojatých informačních aktivit a šířit osvědčené postupy podobně, jako to Výbor regionů činí v rámci Open Days;

4.16 doporučuje Komisi, aby vyhodnotila a změřila dlouhodobý rozvoj regionů a zdůraznila, že pro skutečný sociální a hospodářský pokrok v těchto regionech jsou nezbytné změny v kultuře a mentalitě, stejně jako v každém ohledu transparentní propagační činnost zároveň srozumitelná pro všechny zúčastněné;

4.17 vítá návrh Komise na vytvoření sítí „Regiony pro hospodářskou změnu“ a doporučuje vypracovat obsáhlou řadu témat k zamyšlení nad rozdílnou měrou dynamiky změn na jednotlivých územích a využít inovací zavedených v probíhajícím období, přičemž Komise by měla aktivně zapojit místní a regionální orgány do procesu výběru prioritních oblastí iniciativy; Výbor **očekává**, že do rozvoje této iniciativy bude plně zapojen;

4.18 doporučuje evropským institucím, aby jakožto zásadní rozměr konceptu soudržnosti EU přijaly koncept solidarity mezi jednotlivými územími Unie. Politika soudržnosti musí zůstat ústředním prvkem evropské integrační politiky i v budoucnu.

V Římě dne 23. března 2007.

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE